

Katastrofescenario for Opo og Oddasamfunnet utan rot i verkelegheita

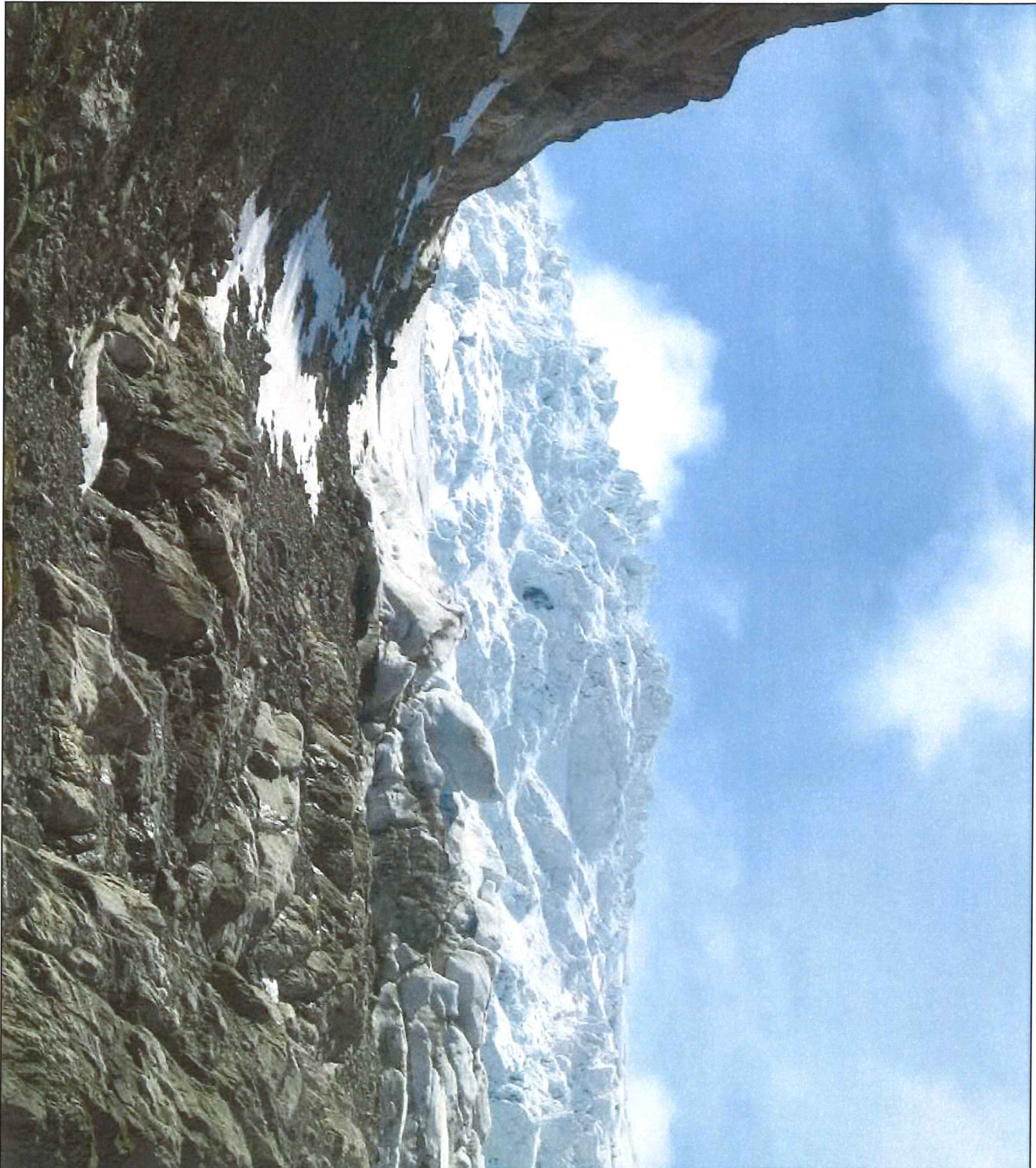
-SVAR TIL Jostein Bakke

IEIT tidlegare innlegg i HF med kritikk av URO-programmet om Folgefonna, kritiserte eg to tilhøve; i) at professor Jostein Bakke ikkje nemnde at han tidlegare har vist at sommartemperaturen på Folgefonnahalvøya har vore fleire grader høgare enn i dag og at Fonna var heilt nedsmelta i fleire tusen år etter siste istid, og ii) at Bakke og Aikic mana fram eit skremmebilde om framtidige katastrofessføringar i Opo som fylgje av dagens bresmelting (som starta for godt over hundre år sidan).

DETTE MÅ ha trefft ei øm tå hos Bakke som i svaret til meg i HF 30. januar legg ut om at eg har skulda han for det eine og det andre, og vidare at «det er overraskande at ein som burde forstå akademisk arbeid, kjem med slike skulingar». Når ein sit i glashus skal ein vera varsam med steinkasting, for på slutten av innlegget kjem han med eit spark til såkalla «klimaskeptikarar» som han tydelegvis reknar med at eg tilhøyre, og skriv at «stadig fleire har slutta å høyre på tøyset frå skeptikarane».

MED ANDRE ord har Bakke ikkje ei særleg akademisk tilnærming til eit komplekst klimaspørsmål. Han plasserer meg i kategorien klimaskeptikar, men eg har tvert imot i mange samanhengar peika på at vi har hatt ei klimaending etter den Vesle istida (ca. 1500–1850) som var karakterisert av kalde somrar, vår, dødelege epidemiar, katastrofflaumar, skredar og andre ulukkar. Sidan Folgefonna auka sterkt i denne kjølege perioden, er det ikkje merkeleg at den no minkar att med den klimaforbetninga vi har hatt frå slutten av den Vesle istida til i dag.

SOM BAKKE peika på, er det mange døme på enorme naturødeleggingar når brendemde sjøer vert katastrofetappa, og

HAR SMELTA LENGE: Buerbreen har i rykk og napp smelta kraftig attende heilt sidan 1890-åra då breen var på sitt maksimale etter den Vesle istida

han gjer eit nummer av dette i svaret til meg, med mellom anna ei tilvising til studiane han og kollegane hans har glenomført av eit brendemd vatn ved Svartenuten, sør for Buerbreen, dvs. i nedbørfeltet til Opo. Det undersøkte vatnet har vore drenert tretten gonger i dei siste 10000 år ifylgje Bakke, og siste gong seinsommaren 2002 då nærare 1 million kubikkme-

ter vatn vart ført nedover mot Buervatn ifylgje artikkelen 'Smeltvatn på ville vegar' (Naturen 2018) som Bakke har vore medforfattar på.

LIKEVEL GAV denne vass-

mengda seg knapt utslag på vassføringa i Opo som hadde ei maksimal vassføring på under 90 m/sek i august-desember dette året. Det var med andre

ord ikkje det minste teikn til katastrofetilstandar. Til overmål skriv Bakke i same artikkelen «Buerbreen og Svartenutbreen smeltar attende og det «er ikkje lenger fare for brendemde sjøar i dette området».

UT FRÅ dette blir det å skyta høgt over målet når Bakke framhevar at ei smeltande Folgefonna kan føra til katastrofe-

vassføringar i Opo, slik det vart gjort i det nemnde URO-programmet. Oddasamfunnet er ikkje tent med slike skremselscenarier som manglar rot i verkelegheita.

Reidar Borgstrøm
Fakultet for Miljøvitenskap og Naturforvaltning,
Noregs Miljø- og Biovitenskaplege Universitet